

Ekonomie 1 Bakaláři
První cvičení
Základní pojmy, zákony
a principy ekonomie

Jiří Mihola

jiri.mihola@quick.cz

+420 603 185 174

Povinná literatura:



Co je hlavní příčinou vzniku
ekonomické vědy?

Co je hlavní příčinou vzniku
ekonomické vědy?

Nutnost
optimalizovat využití
vzácných zdrojů!



Klasická ekonomie se zabývá:

- nabídkovou stranou trhu,
- poptávkovou stranou trhu,
- všeobecnou rovnováhou,
- monetární politikou.

**Klasická ekonomie se
zabývá:**

- nabídkovou stranou trhu,
- poptávkovou stranou trhu,
- všeobecnou rovnováhou,
- monetární politikou.

**Jaká ekonomická věda se
zabývá poptávkovou
stranu trhu?**

**Jaká ekonomická věda se
zabývá poptávkovou
stranu trhu?**

Marginalistická ekonomie
jako část neoklasické
ekonomie.

Jak se liší mikroekonomie od makroekonomie?



Jak se liší mikroekonomie od makroekonomie?

Základními subjekty jsou:

- podnikatelé, spotřebitelé
- státy, národní ekonomika

Definujte ekonomii!

Vymezení ekonomie

„Ekonomie je věda optimalizující využití vzácných zdrojů sloužících k produkci statků uspokojujících potřeby lidí i to, jak jsou tyto statky rozdělovány mezi jednotlivé členy společnosti.“

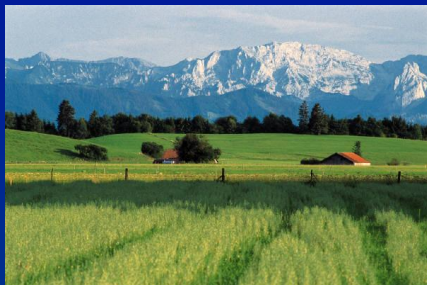
Co je to makroekonomie?



Makroekonomie je věda zkoumající komplexní účinky chování ekonomických subjektů na celou ekonomiku. K tomu používá agregace a modely.

Jakou formu má kapitál?

Jakou formu má kapitál?



- peníze
- půda, budovy
- stroje zařízení, nástroje
- lidé se svými schopnostmi
-

**Z čeho plyne omezenost a tím i vzácnost
výrobních faktorů?**

**Z čeho plyne omezenost a tím i vzácnost
výrobních faktorů?**

**Z toho, že povrch Země má konečnou
plochu!**



Jaké jsou klíčové otázky praktické ekonomie?

CO ?

Kolik ?

Jak ?

Za kolik ?



**Jakou ztrátu oproti nákladům
obětované příležitosti utrpíte
pokud vykonáváte optimální
povolání?**

Princip nákladů obětované příležitosti

**Pokud realizujeme
optimální variantu je ztráta
oproti každé jiné variantě
nulová!**

O nic nepřicházíme.

Jaké povolání je nejvhodnější?

Jaké povolání je nejvhodnější?

- a) Kde nejvíc vyděláte.
- b) Pro které máte nejlepší schopnosti.
- c) O které máte největší zájem.
- d) Které vám doporučí rodiče.
- e) Které vás nejvíc baví.

Jaké povolání je nejvhodnější?

- a) Kde nejvíc vyděláte.
- b) Pro které máte nejlepší schopnosti.
- c) O které máte největší zájem.
- d) Které vám doporučí rodiče.
- e) Které vás nejvíc baví.

**Je někdo schopen uspokojit
všechny své potřeby osobně?**

**Je někdo schopen uspokojit
všechny své potřeby osobně?**

**Jak lidé získávají ty statky,
které sami neprodukují?**

**Je někdo schopen uspokojit
všechny své potřeby osobně?**

**Jak lidé získávají ty statky,
které sami neprodukují?**

**Za jakých podmínek bude
získávání příjmů nejpríjemnější?**

Otázky a příklady kap.1, str.34

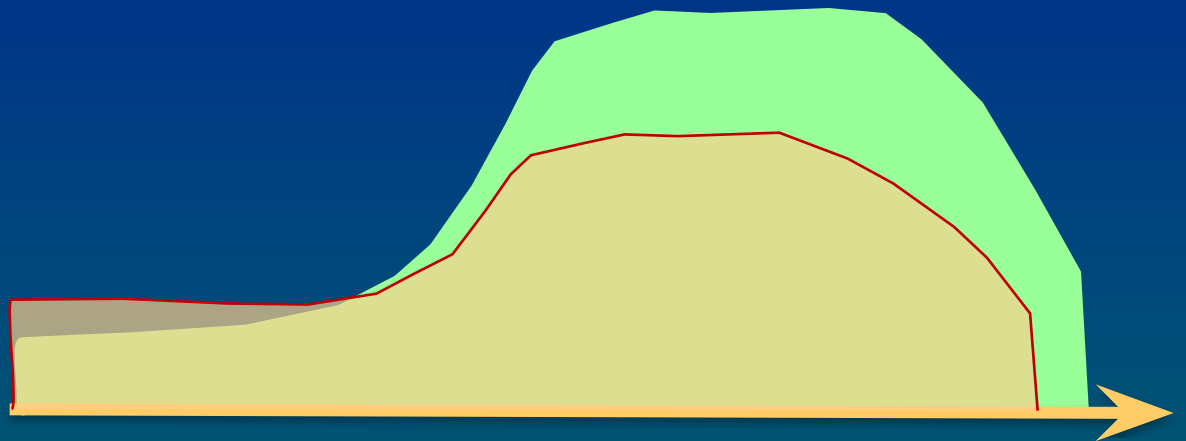
Student VŠ dostává stipendium 3 000 PJ. Kdyby nestudoval a byl zaměstnán jako pojišťovací agent mohl by vydělávat 25 000 PJ. Určete alternativní náklady jeho studia:

- a) 3 000 PJ,
- b) 18 000 PJ,
- c) 25 000 PJ
- d) 22 000 PJ.

Otázky a příklady kap.1, str.34

Student VŠ dostává stipendium 3 000 PJ. Kdyby nestudoval a byl zaměstnán jako marketingový agent mohl by vydělávat 25 000 PJ. Určete jeho OPC.

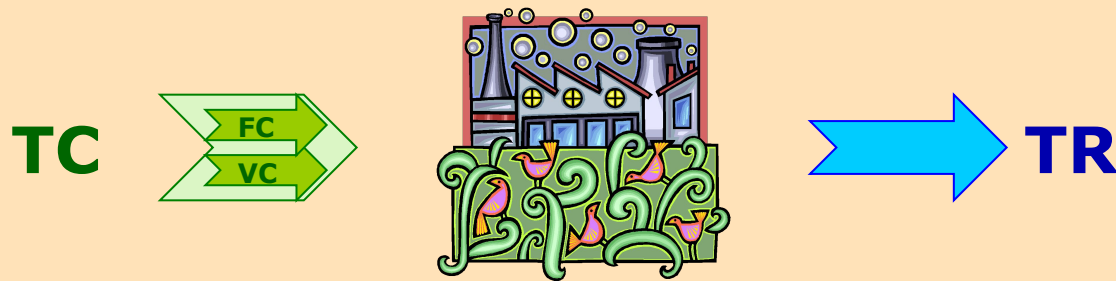
- a) 3 000 PJ,
- b) 18 000 PJ,
- c) **25 000 PJ**
- d) 22 000 PJ.



**Jak souvisí vymezení
ekonomického zisku a
efektivnosti na úrovni podniku?**

Efektivnost

Pro podnikatele je výstupem celkový příjem TR (tržba) a vstupem jsou celkové náklady TC.



Rozdíl obou veličin je zisk EP, pro který podniká
$$EP = TR - TC$$

Podíl obou veličin je efektivnost
$$Ef = TR / TC$$

Může se při stálé efektivnosti
rozšiřovat produkce tak, že při tom
roste zisk?

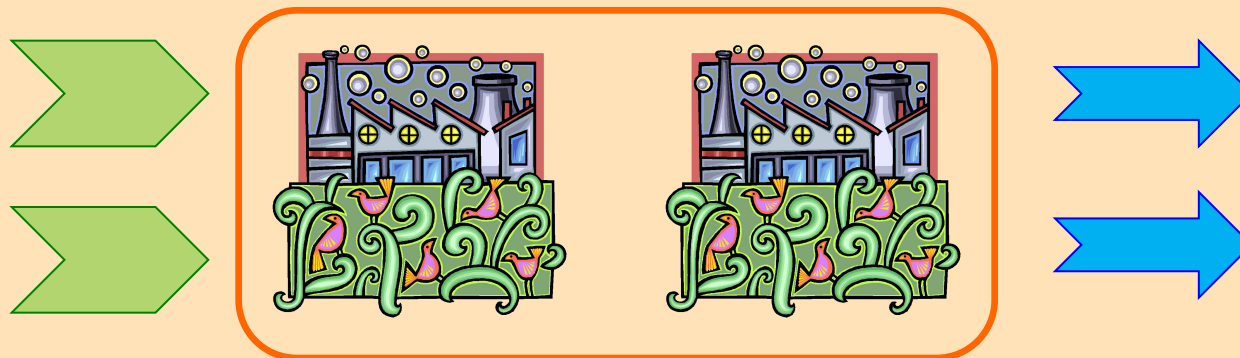
- a) Ano, je to čistě intenzivní vývoj.
- b) Ano, je to čistě extenzivní vývoj.
- c) Ne, pokud neroste efektivnost, neroste ani zisk.
- d) Ne, růst zisku je svázán s růstem efektivnosti.

Může se při stálé efektivnosti
rozšiřovat produkce tak, že při tom
roste zisk?

- a) Ano, je to čistě intenzivní vývoj.
- b) Ano, je to čistě extenzivní vývoj.**
- c) Ne, pokud neroste efektivnost, neroste ani zisk.
- d) Ne, růst zisku je svázán s růstem efektivnosti.

Co se mění při čistě extenzivním
vývoji, zisk nebo efektivnost?

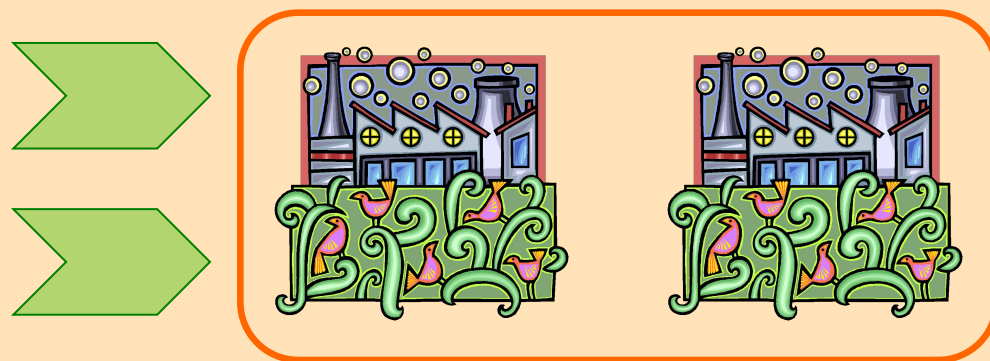
Změnila se efektivnost? Př. 14/1.kap.



Změnila se efektivnost? Př. 14/1.kap.



$$Ef_0 = TR_0/TC_0$$
$$EP_0 = TR_0 - TC_0$$



$$Ef_e = 2.TR_0/2.TC_0 = Ef_0$$

$$EP_e = 2.TR_0 - 2.TC_0 = 2.EP_0$$



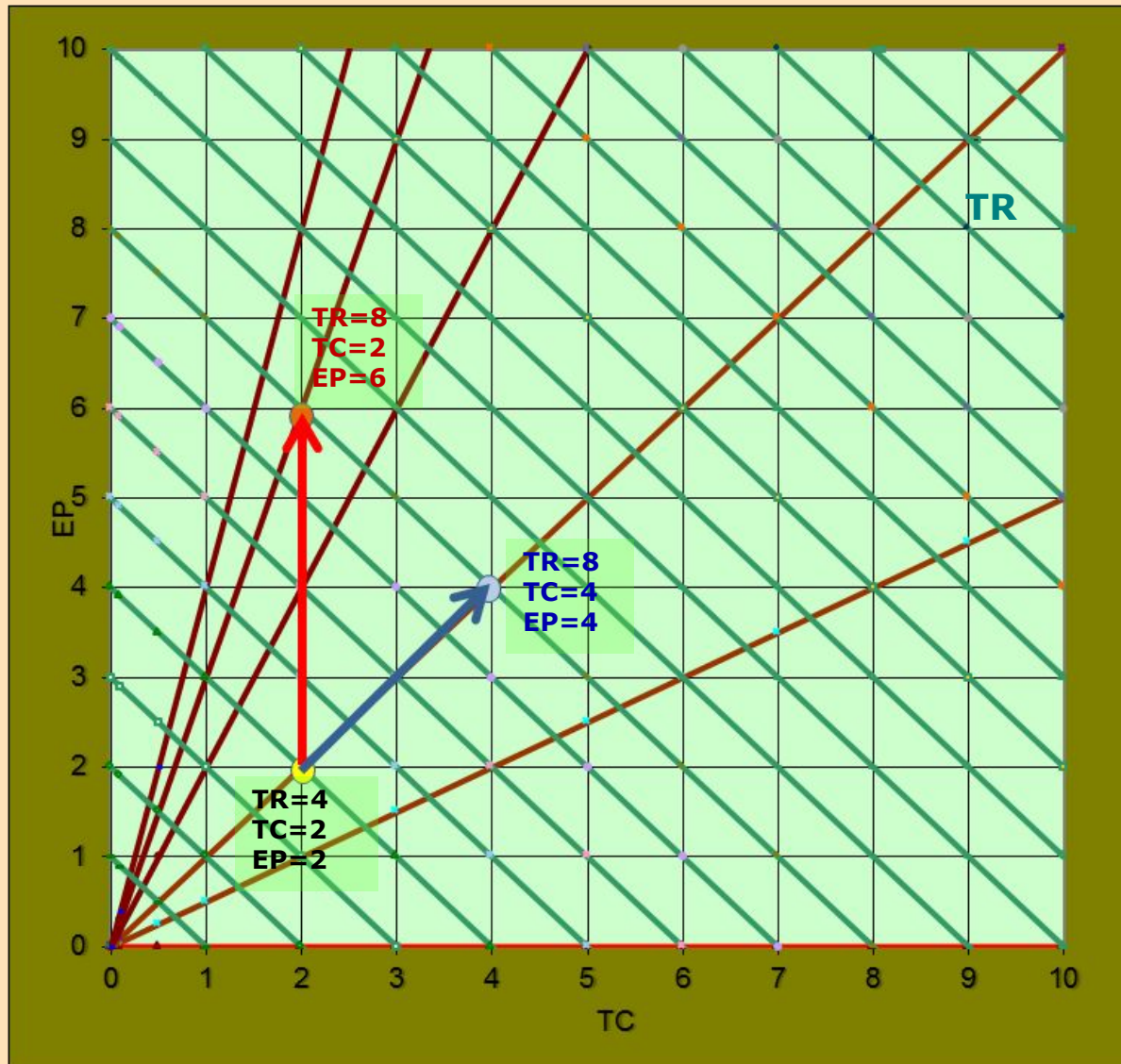
**Efektivnost
vzroste na
dvojnásobek**

$$Ef_i = 2.TR_0/TC_0 = 2.Ef_0$$

$$EP_i = 2.TR_0 - TC_0 = 2.EP_0 + TC_0$$

$$EP_i = EP_e + TC_0$$

Změnila se efektivnost? Př. 14/1.kap.



Ekonomický zisk (EP) dostaneme
tak, že od celkových příjmů
odečteme:

- a) jak účetní náklady (ACC), tak náklady obětované příležitosti (OPC)
- b) pouze ACC
- c) pouze OPC

Ekonomický zisk (EP) dostaneme
tak, že od celkových příjmů
odečteme:

- a) **jak účetní náklady (ACC), tak
náklady obětované příležitosti (OPC)**
- b) pouze ACC
- c) pouze OPC

Co je to synergický efekt?

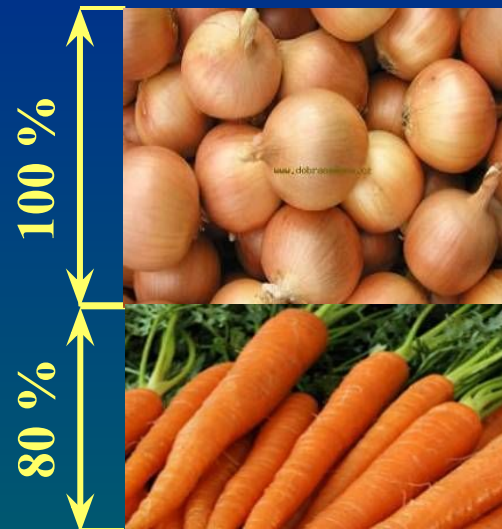
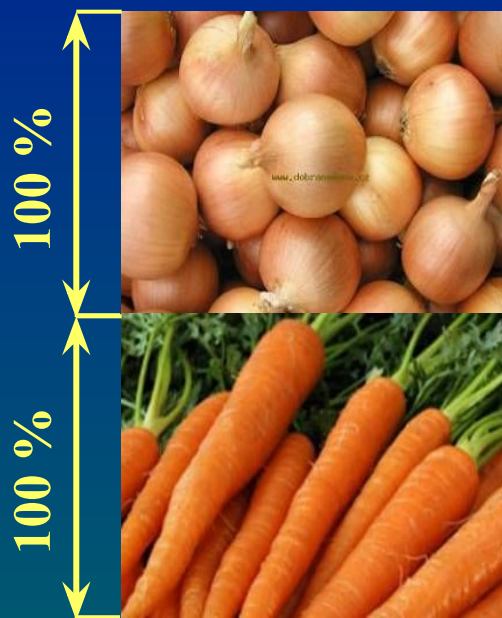
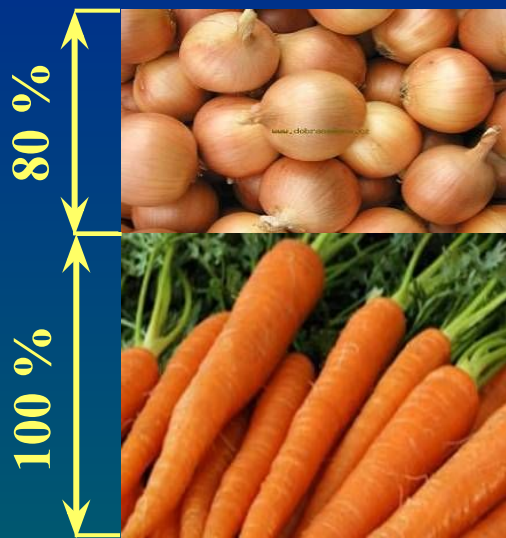
**Každý obchod by měl být paretovsky
efektivní!!**

**Podstatou této efektivnosti je synergický
efekt!!**

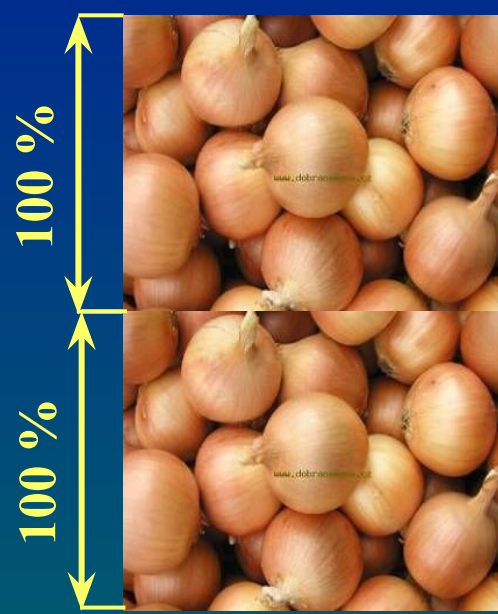
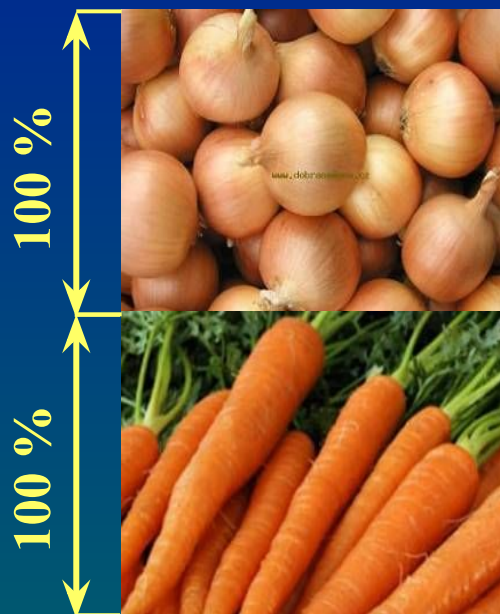
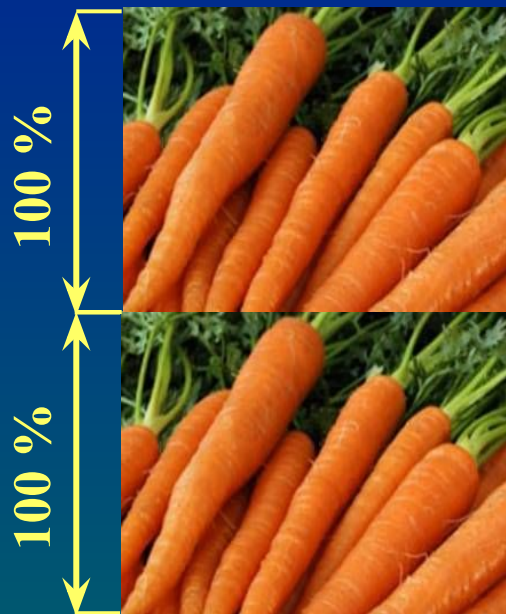
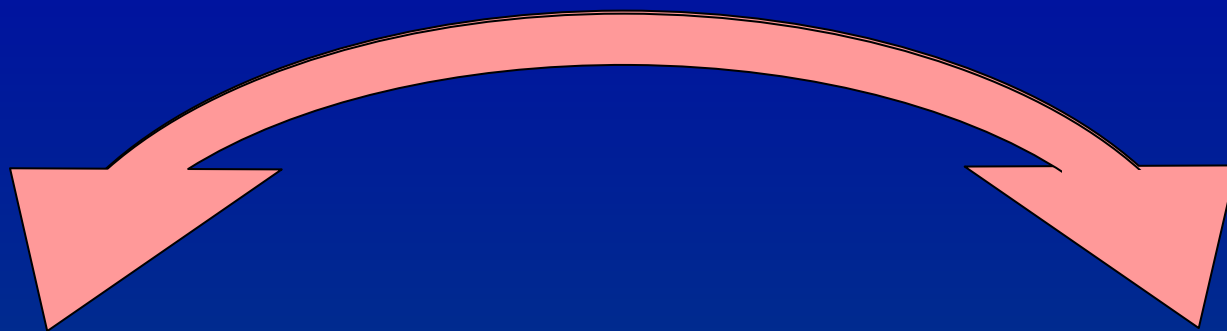


Podstatou této optimalizace je synergický efekt!!

?



Podstatou této efektivnosti je synergický efekt!!



Numerický příklad na synergický efekt:

Optimálně získáte z 10 m² cca 5 q brambor – cena 20 Kč/kg

Běžně získáte z 10 m² cca 3 q brambor – cena 20 Kč/kg

Optimálně získáte z 10 m² cca 4 q zelí – cena 20 Kč/kg

Běžně získáte z 10 m² jen cca 3 q zelí – cena 20 Kč

Numerický příklad na synergický efekt:

Optimálně získáte z 10 m² cca 5 q brambor – cena 20 Kč/kg

Běžně získáte z 10 m² cca 3 q brambor – cena 20 Kč/kg

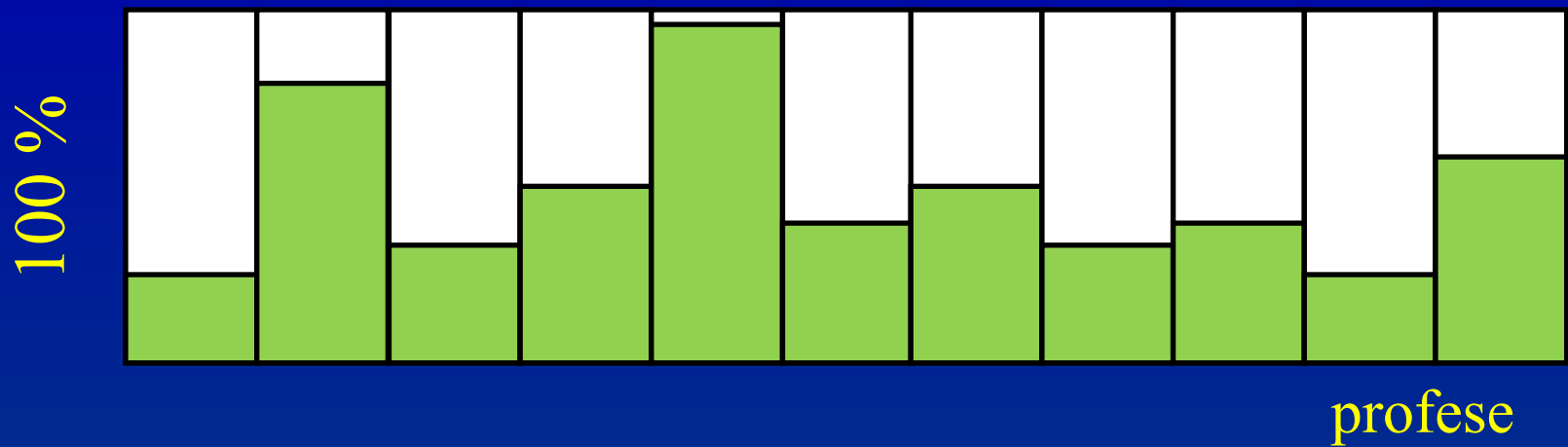
Optimálně získáte z 10 m² cca 4 q zelí – cena 20 Kč/kg

Běžně získáte z 10 m² jen cca 3 q zelí – cena 20 Kč

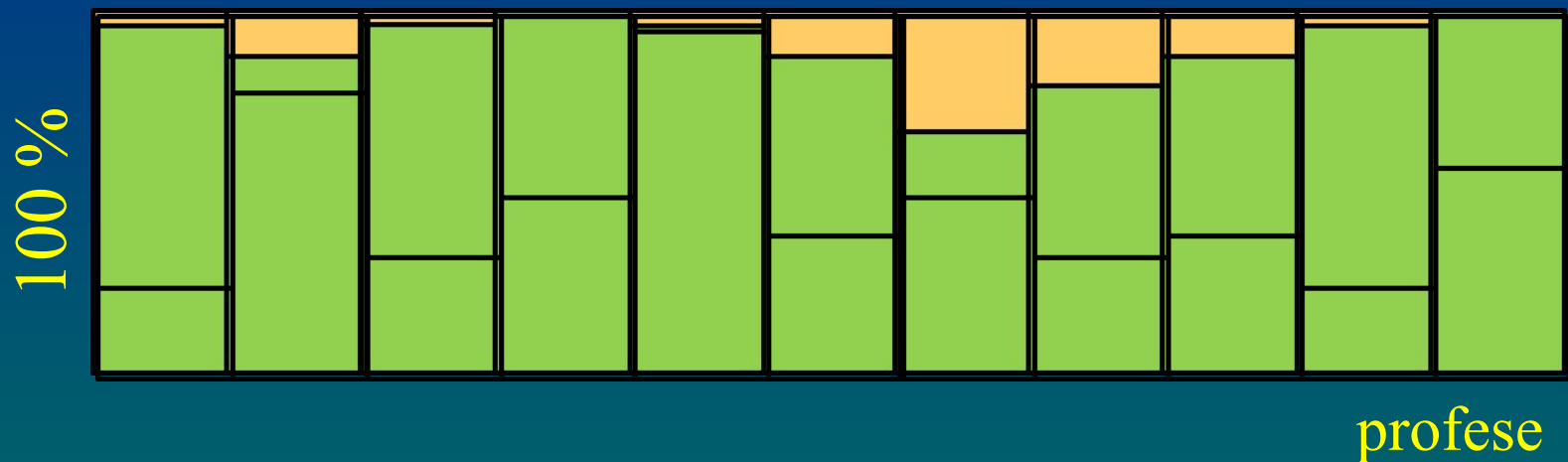
Synergický efekt $[(5-3).20 + (4-3).20].100 = 6\ 000$ Kč



Co je hlavním zdrojem ekonomické optimalizace?

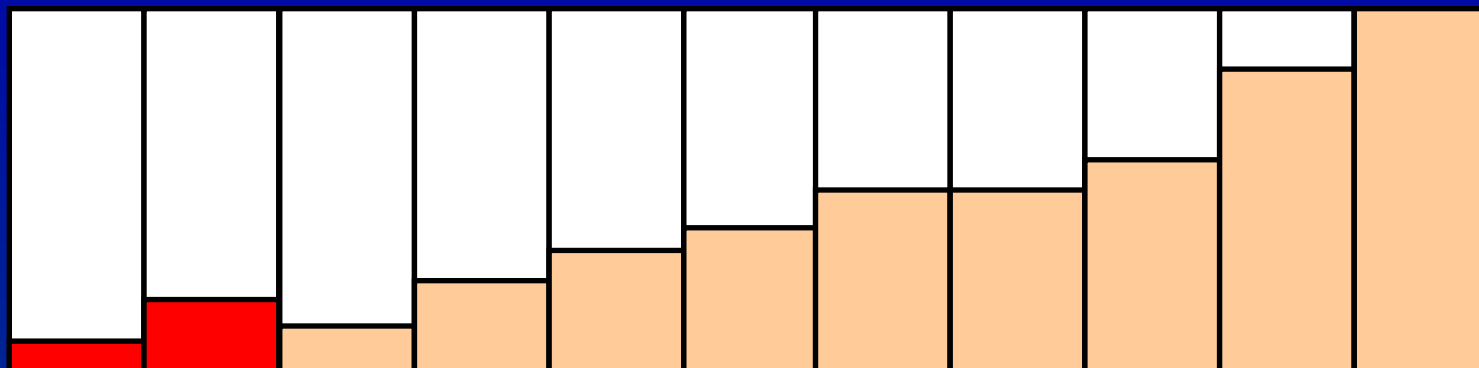


Synergický efekt!



Má každý člověk nějaké optimální
povolání?

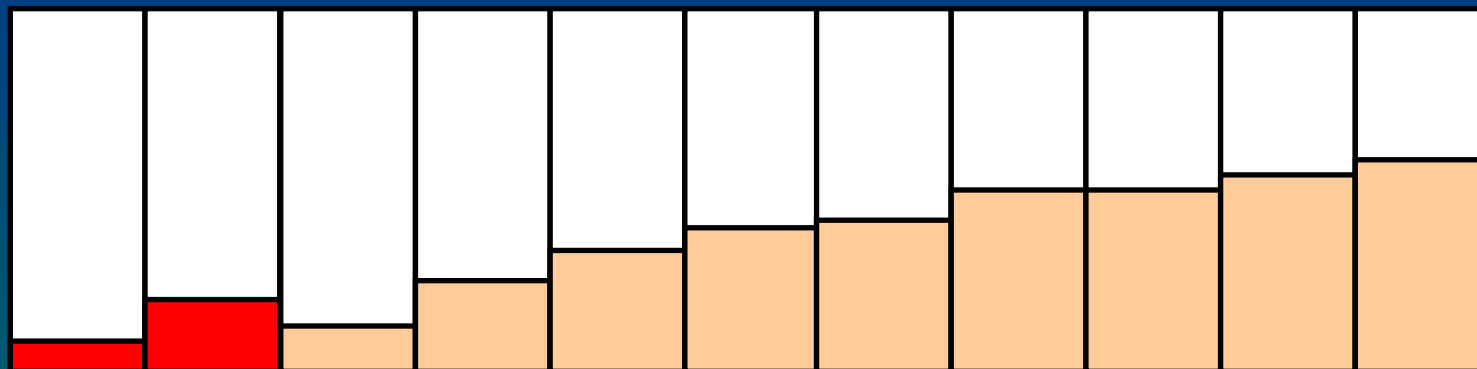
100 %



profese

Ano!

100 %

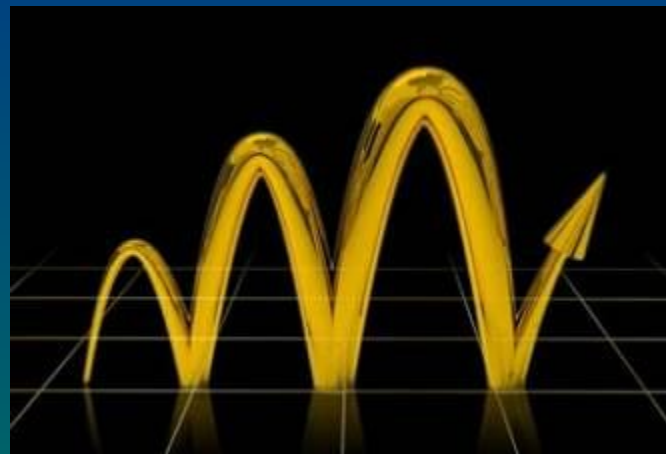


profese

**Co je to zlaté pravidlo
podnikatele?**

Zlaté pravidlo podnikatele

$$MR \geq MC$$



Rovnováha firmy nastává tam, kde
se protínají křivky:

- a) MR a MC
- b) MR a AC
- c) AR a MC
- d) AR a AC

Rovnováha firmy nastává tam, kde
se protínají křivky:

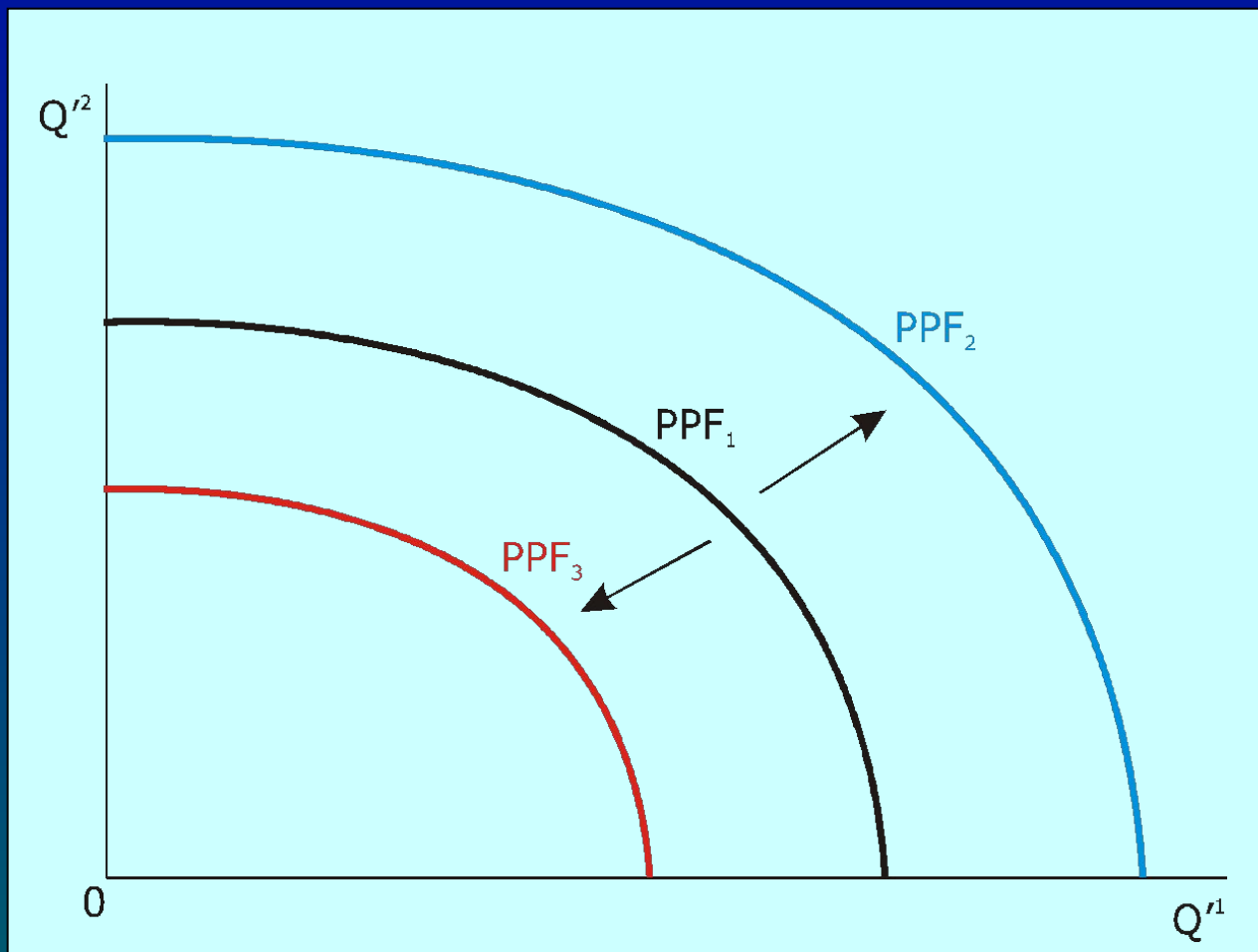
- a) **MR a MC**
- b) MR a AC
- c) AR a MC
- d) AR a AC

Co je to hranice produkčních možností
PPF?

Hranice produkčních možností PPF

**je maximální možná
kombinace všech statků,
které v daném systému
(firmě, území, ČR...) lze se
všemi zdroji, jež máme
aktuálně k dispozici,
vyprodukovat.**

Hranice produkčních možností PPF

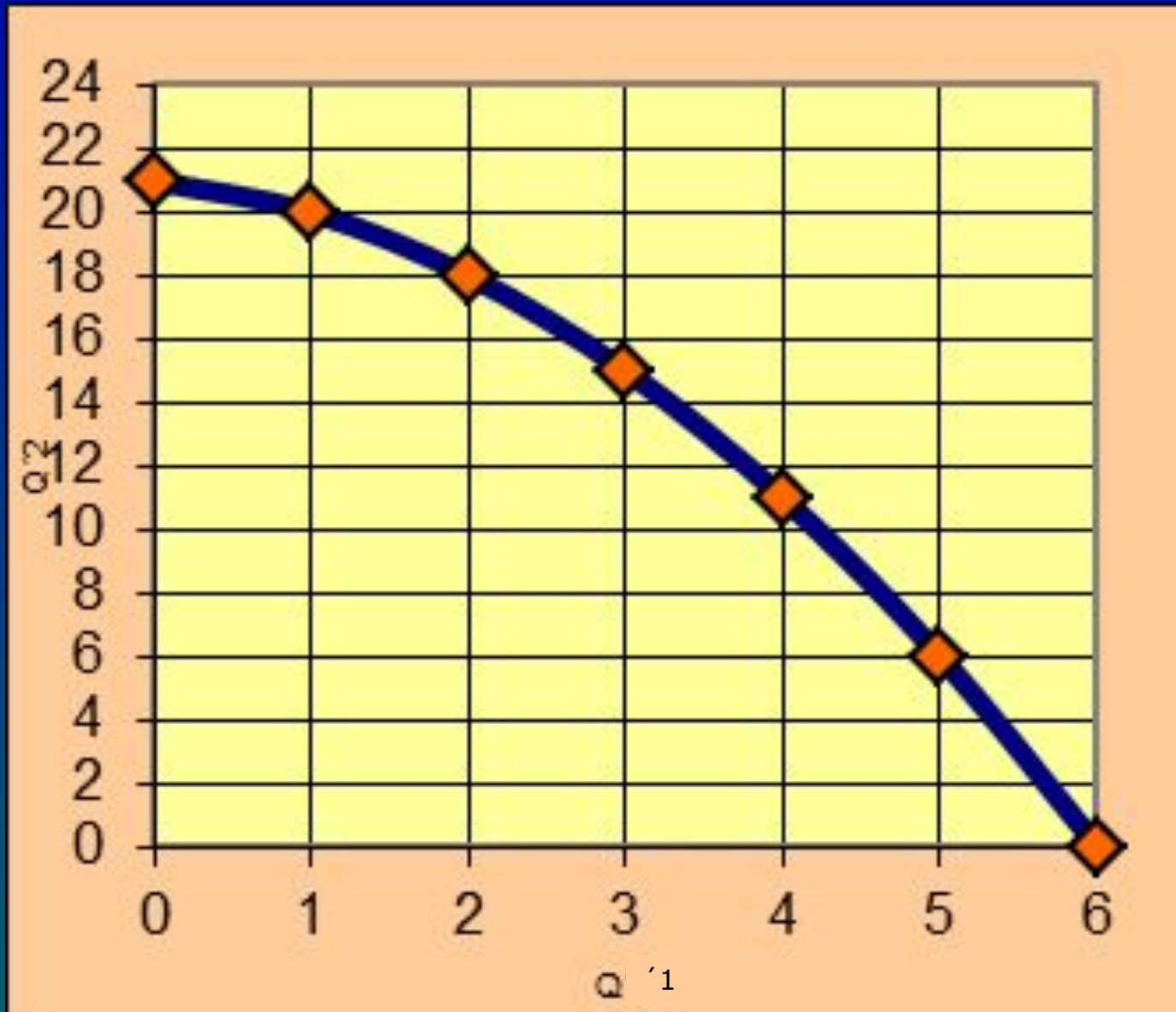


Otázky a příklady kap.1, str.34; př. 9

Nakreslete hranici produkčních možností pro firmu, která může maximálně vyprodukovat následující jednotlivá maximální množství statků Q^1 a Q^2 – první číslo v závorce vždy udává množství statku Q^1 , druhé číslo udává množství statku Q^2 :

(1, 20), (2, 18), (3, 15), (4, 11), (5, 6), (6, 0).

Hranice produkčních možností PPF Př. 9/1.kap.



Q^1	Q^2
0	21
1	20
2	18
3	15
4	11
5	6
6	0

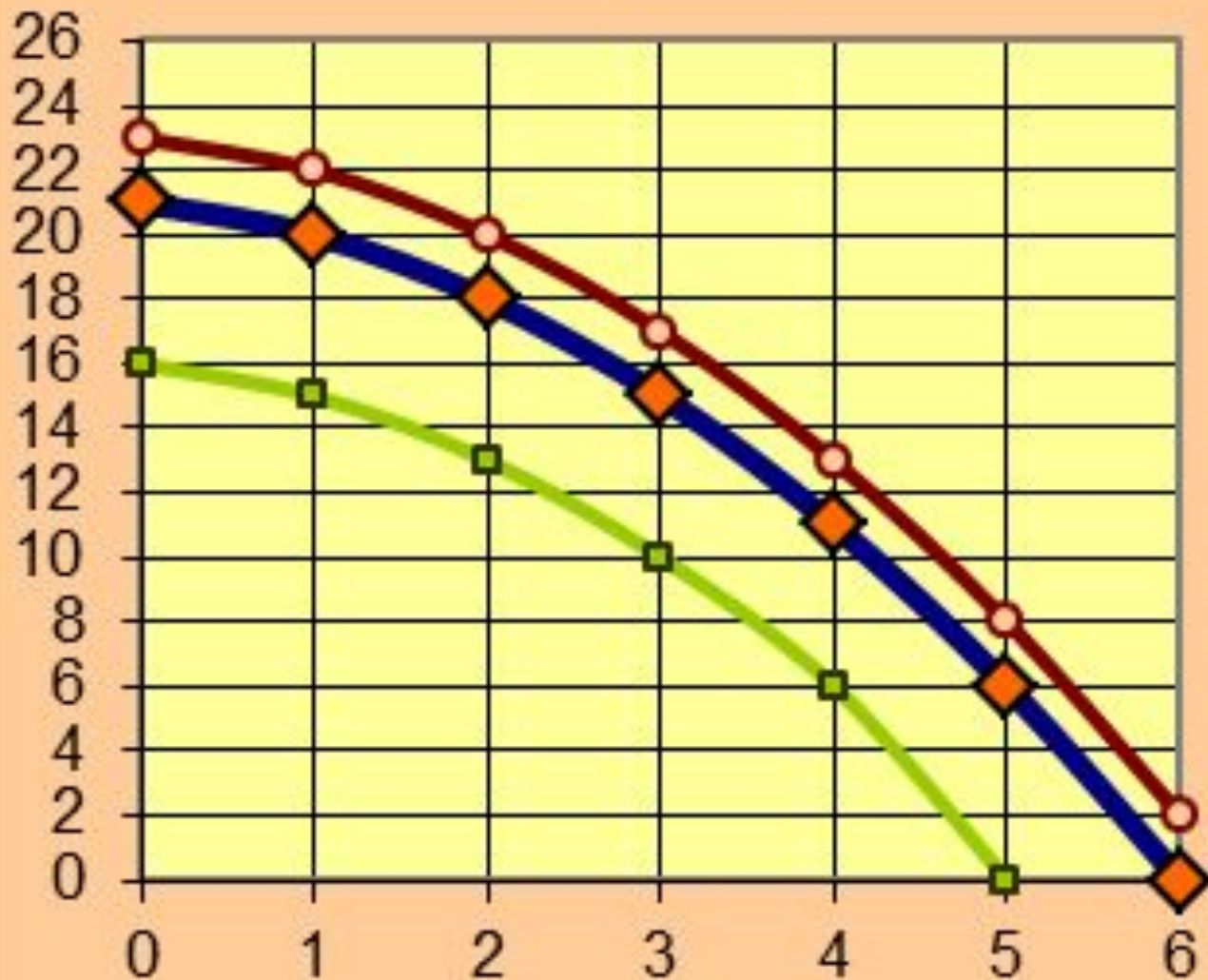
Otázky a příklady kap.1, str.34; př. 10

Na základě hodnot uvedených v příkladu číslo 9 nakreslete libovolnou hranici produkčních možností pro tuto firmu

)pokud díky technologické inovaci může zvýšit produkci obou statků,

)pokud v důsledku požáru musí snížit produkci obou statků.

Hranice produkčních možností PPF Př. 10/1.kap.



Q ¹	Q ²	Q ²	Q ²
0	21	16	23
1	20	15	22
2	18	13	20
3	15	10	17
4	11	6	13
5	6	0	8
6	0		2

Hranice produkčních možností PPF Meze Q^2 ? pro $Q^1=25$

Máte-li zadané krajní body PPF, v jakém intervalu budou hodnoty pro

$$Q^1=25$$

Q^1	Q^2
0	10
10	8
20	6
30	4
40	2
50	0

Hranice produkčních možností PPF

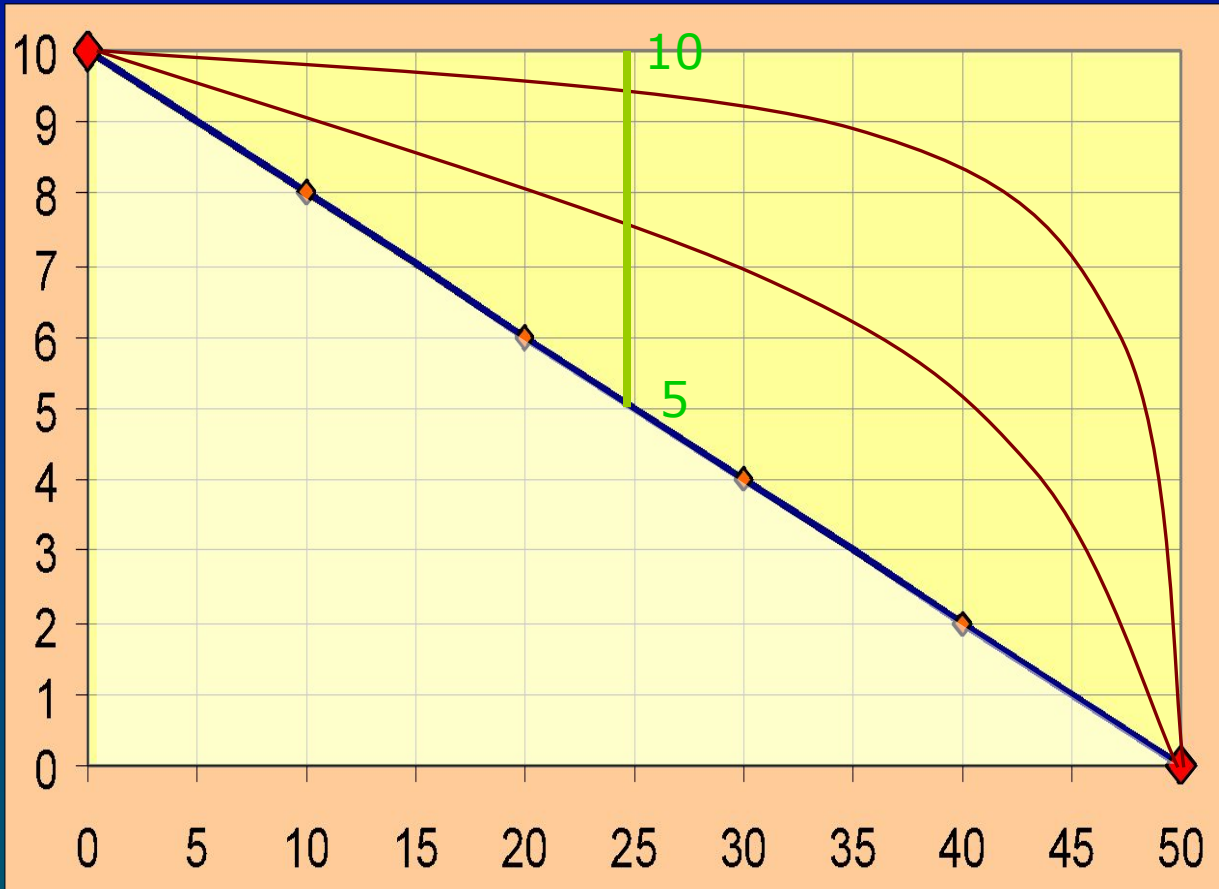
Meze Q^2 ? pro $Q^2=25$



Q^1	Q^2
0	10
10	8
20	6
30	4
40	2
50	0

Hranice produkčních možností PPF

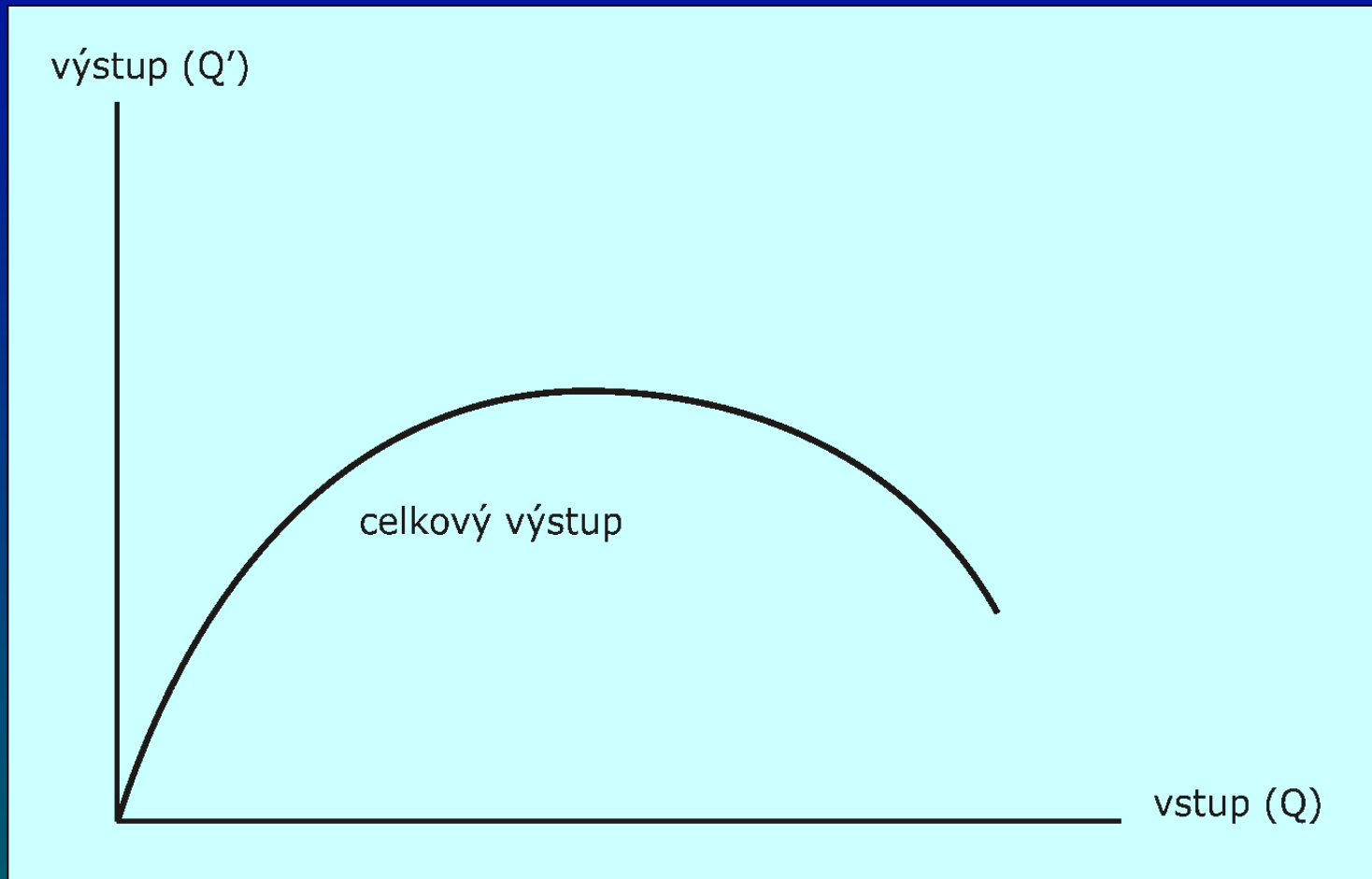
Meze Q^2 ? pro $Q^1=25$



Q^1	Q^2
0	10
10	8
20	6
30	4
40	2
50	0

Co je to produkční funkce?

Je to funkční vztah mezi vstupy (nezávisle proměnná) a výstupy (závisle proměnná)



Otázky a příklady kap.1, str.34; př.24

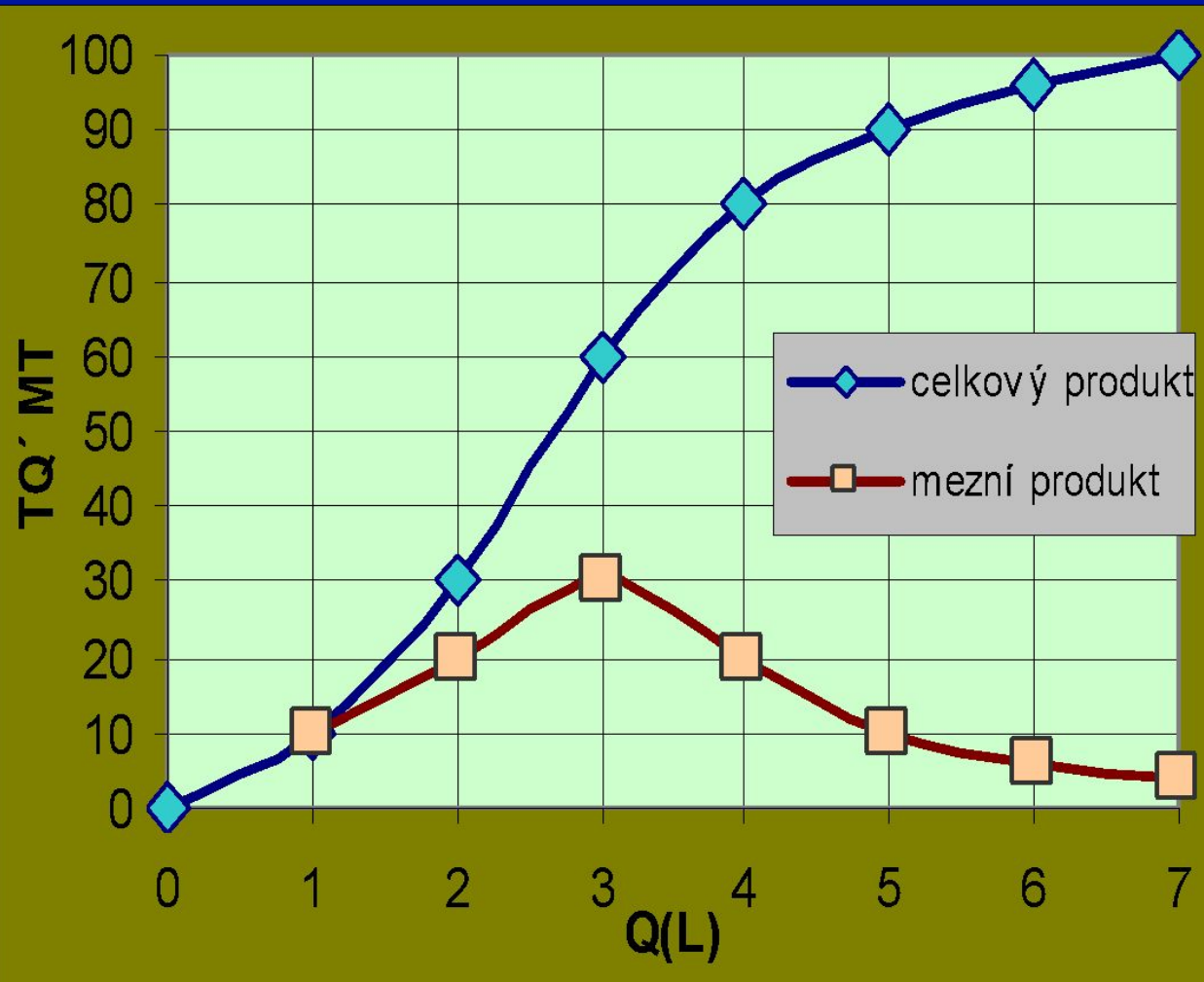
Na základě hodnot uvedených v příkladu číslo 20 graficky znázorněte vývoj celkového produktu a mezního produktu.

Q (L)	0	1	2	3	4	5	6	7
TQ'	0	10	30	60	80	90	96	100

Vývoj celkového a mezního produktu Př. 24/1.kap

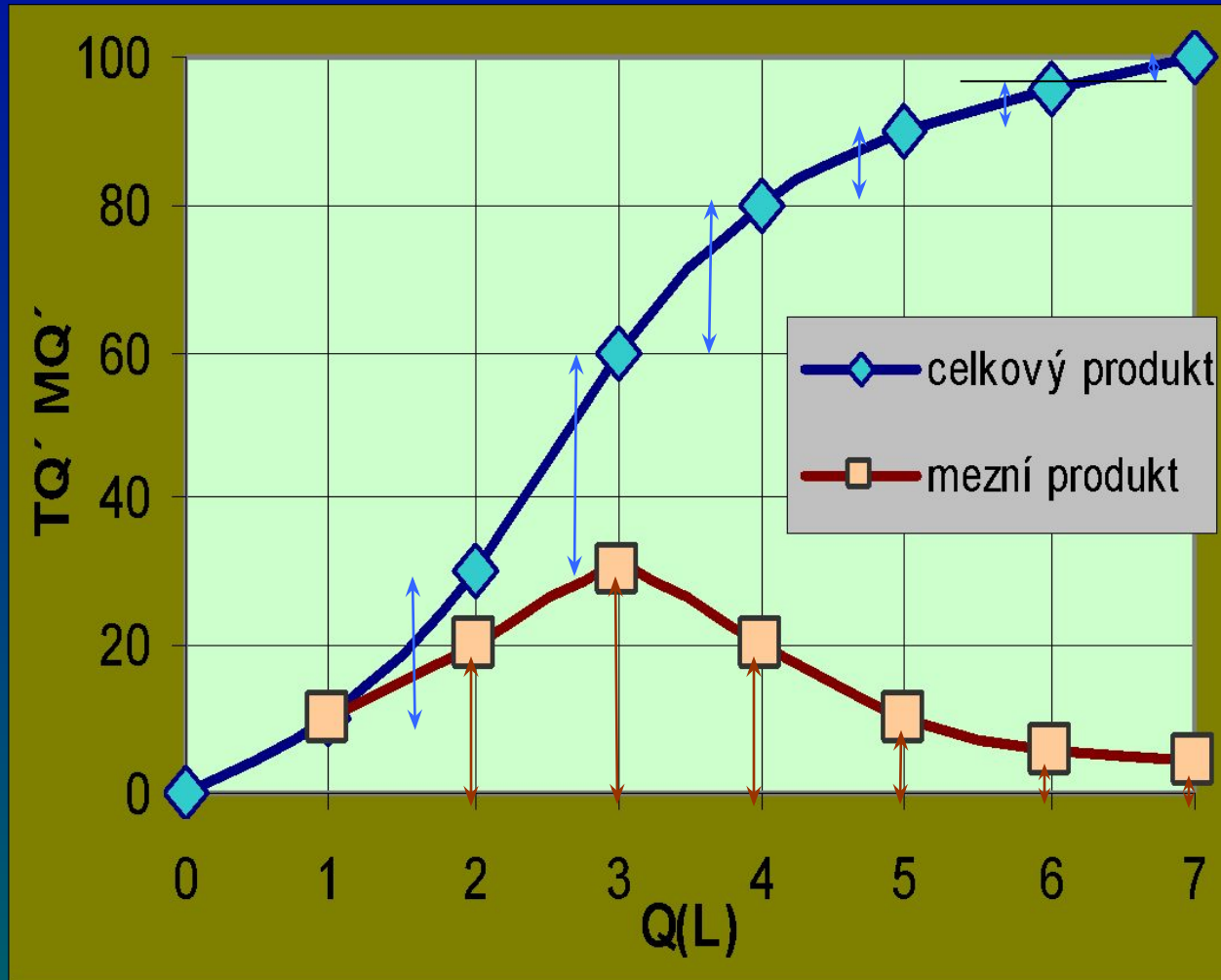
Q(L)	TQ'	MT'
0	0	
1	10	10
2	30	20
3	60	30
4	80	20
5	90	10
6	96	6
7	100	4

Vývoj celkového a mezního produktu Př. 24/1.kap



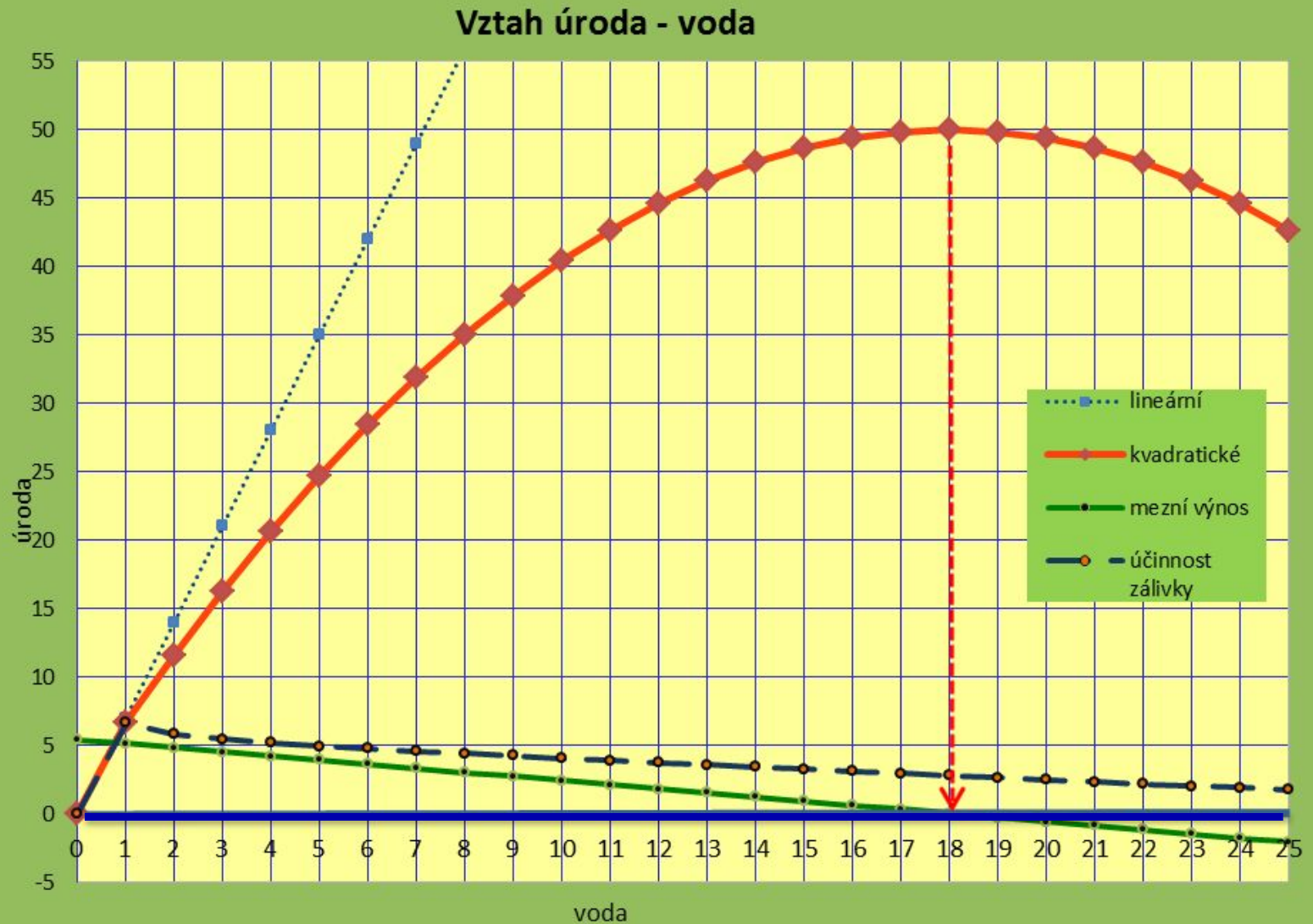
$Q(L)$	TQ'	MT'
0	0	
1	10	10
2	30	20
3	60	30
4	80	20
5	90	10
6	96	6
7	100	4

Vývoj celkového a mezního produktu Př. 24/1.kap

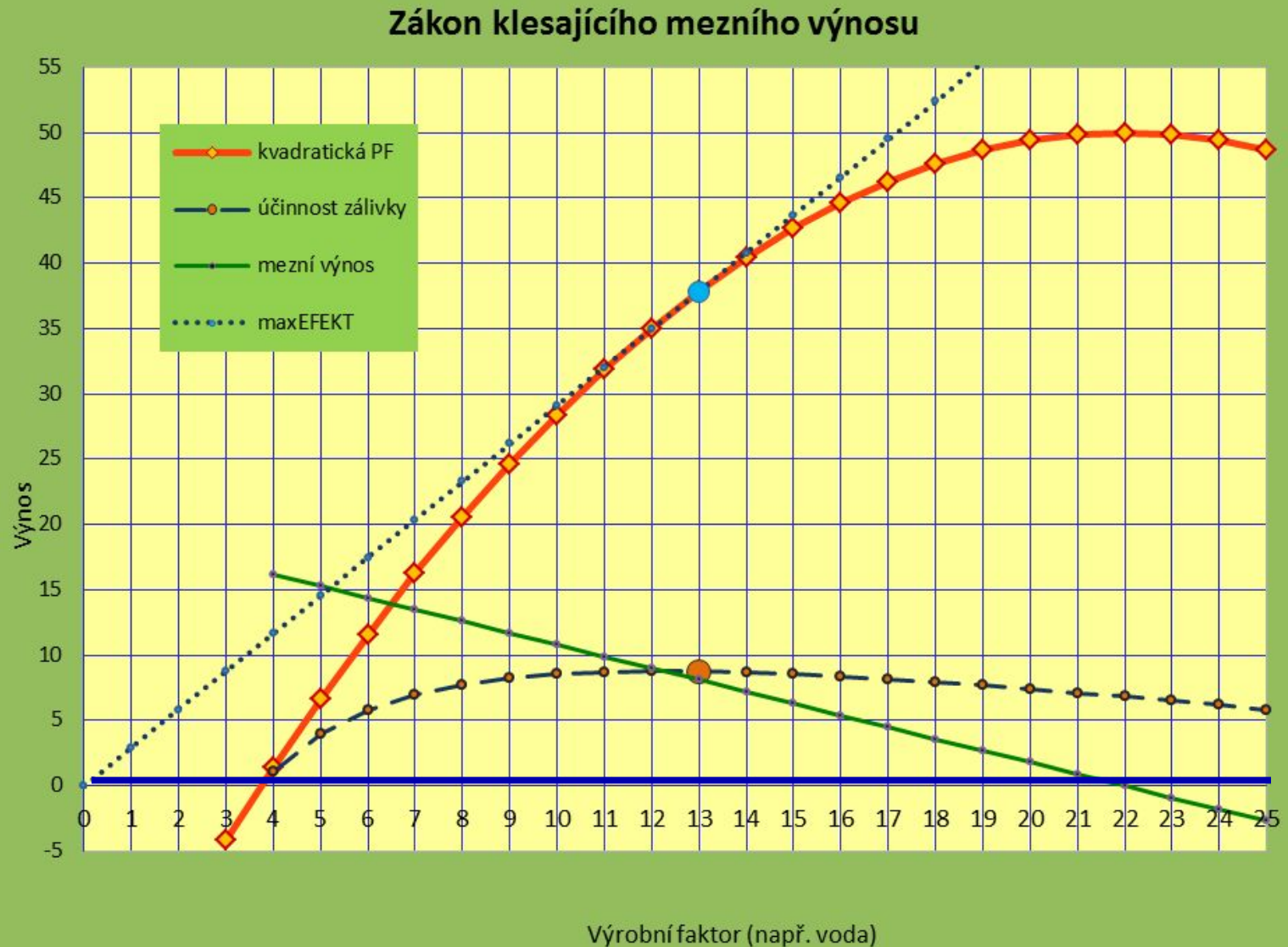


Q(L)	TQ'	MQ'
0	0	
1	10	10
2	30	20
3	60	30
4	80	20
5	90	10
6	96	6
7	100	4

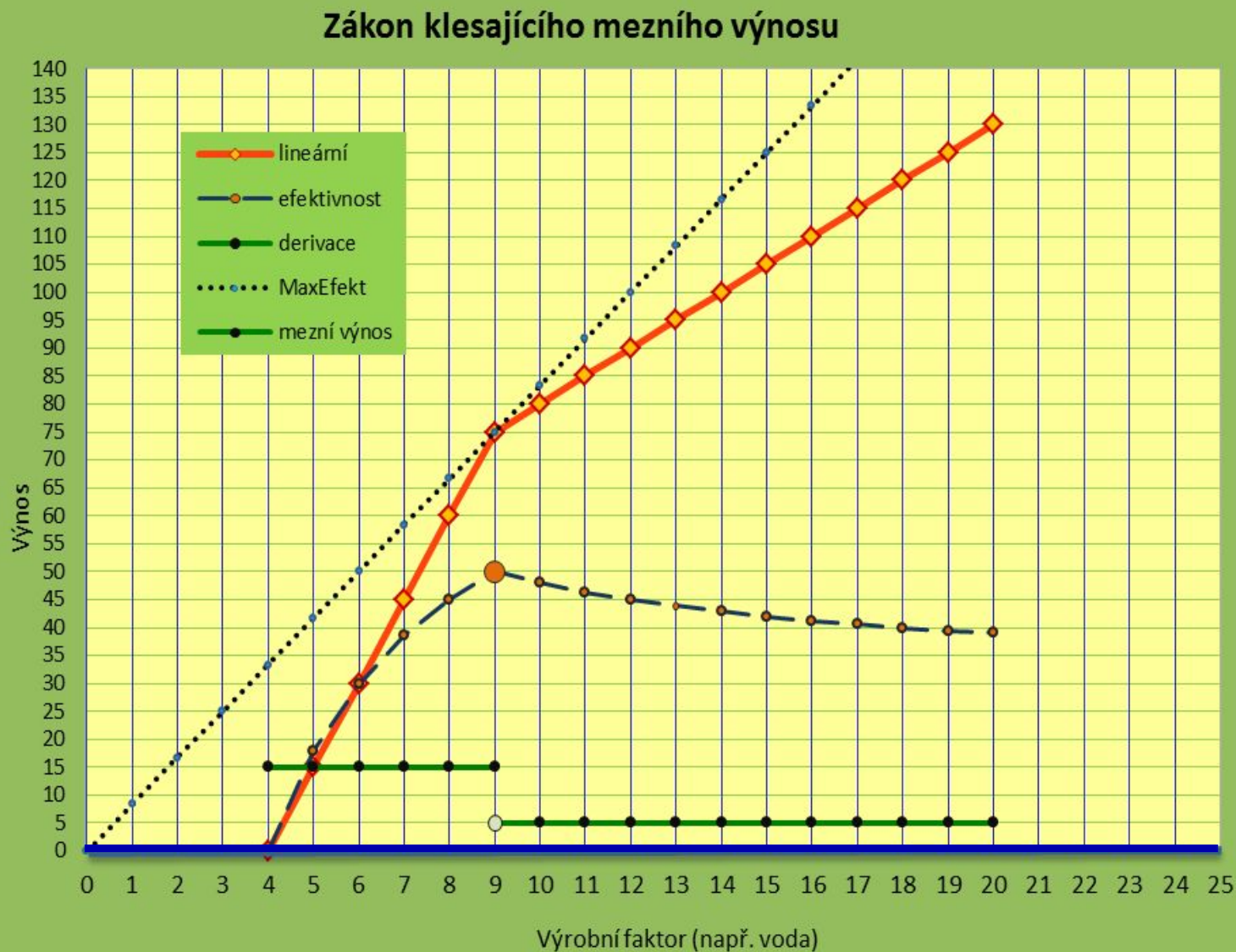
Zákon klesajících *mezních* výnosů



Zákon klesajících mezních výnosů



Zákon klesajících mezních výnosů



Marie si koupila nový deštník, ale zapomněla jej v metru, odkud si ho odnesl někdo jiný. Co pro Marii představuje cena ztraceného deštníku?:

- a) náklady obětované příležitosti,
- b) transakční náklady,
- c) utopené náklady,
- d) reprodukční náklady,
- e) Průměrné náklady.

Marie si koupila nový deštník, ale zapomněla jej v metru, odkud si ho odnesl někdo jiný. Co pro Marii představuje cena ztraceného deštníku?:

- a) náklady obětované příležitosti,
- b) transakční náklady,
- c) **utopené náklady,**
- d) reprodukční náklady,
- e) Průměrné náklady.

Nakreslete funkce

1) Lineární rostoucí $y = f(x) = a + b \cdot x$

a) $a < 0$

b) $a = 0$

c) $a > 0$

2) Nelineární rostoucí $y = f(x)$

a) konkávní b) konvexní c) s inflexním bodem

3) Nakreslete funkci

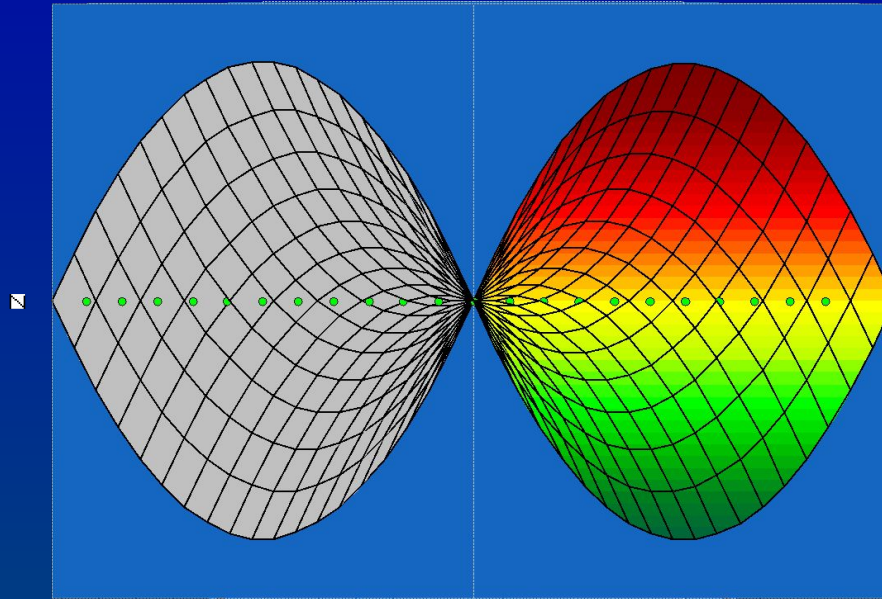
a) konstanty b) periodickou c) neklesající

4) Nakreslete nějakou funkci

a) sudou (x^2)

b) lichou (x^3)

c) $y = |x|$



Jiří Mihola

jiri.mihola@quick.cz

Děkuji za pozornost.